

U.G. 6th Semester Examination - 2023

SANSKRIT

[HONOURS]

Discipline Specific Elective (DSE)

Course Code : SANH-DSE-T-03

Full Marks : 60

Time : 2½ Hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.**Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.*

1. यथेच्छं दशप्रश्नानामुत्तराणि संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च प्रदीयन्ताम् : 10×2=20
- i) कीदृशं भवति चतुरस्रं प्रेक्षागृहम्?
 - ii) ब्रह्मविरचितस्य नाद्यद्वयस्य नाम लिख्यताम्।
 - iii) रङ्गालयः कतिविधः? केतायं परिकल्पित?
 - iv) दशरूपकदिशा इतिवृत्तं कतिविधम्? उल्लिख्यताम्।
 - v) किं नाम नाट्यम्? किं चास्ति नृत्तम्?
 - vi) सात्त्विकभावेषु को नाम स्तम्भः? को व प्रलयः?
 - vii) दशरूपके भावलक्षणं किमस्ति?
 - viii) आरम्भस्य किमस्ति लक्षणं धनञ्जयभणितम्?

[Turn Over]

- ix) कस्तावत् अनुकूलनायकः?
- x) धनञ्जयकथितम् अपवारितलक्षणं किमस्ति?
- xi) धनञ्जयदिशा 'रसान् भावयन् भावः'—इत्यनेन किं बुध्यते?
- xii) कस्तावत् अनुभावः? कियन्तः सन्ति व्यभिचारिभावाः?
- xiii) स्वाधीनभर्तृकायाः लक्षणं लिख्यताम्।
- xiv) चूलिकायाः दशरूपकदर्शितं लक्षणम् उच्यताम्।
- xv) आधुनिकरङ्गमञ्चस्य मुख्यं वैशिष्ट्यं किमस्ति?

2. Answer any **four** of the following in Sanskrit or Bengali or English Language: $4 \times 5 = 20$

- i) Explain with context (any one):
 - a) उपायापायशङ्काभ्यां प्राप्त्याशा प्राप्तिसम्भवः।
 - b) सानुबन्धं पताकाख्यं प्रकरी च प्रदेशभाक्।
- ii) Write a short note on आकाशभाषितम् OR बीजम्।
- iii) Describe in brief धीरललितः नायकः OR रसः after दशरूपकम्।
- iv) Define विभावः and its varieties after दशरूपकम्।
- v) Write a short note on विकृष्टं प्रेक्षागृहम् OR मत्तवारणी।
- vi) Write a brief description on लोकनाट्यकला (Folk Theatre) OR Court Theatre (राजसभाकला)।

3. Answer any **two** of the following questions. One must be written in Sanskrit with Devanāgarī Script: $2 \times 10 = 20$

अधोलिखितेषु यथेच्छं प्रश्नेषु प्रश्नद्वयम् समाधीयताम्। प्रश्नयोः एकतरं नूनमेव संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च भवितव्यम्। :

- i) किमस्ति धनञ्जयदिशा सन्धिसामान्यलक्षणम्? नाट्यसन्धयः कियन्तः सन्ति? यथेच्छं सन्धित्रयं लक्षणोदाहरणपुरःसरं व्याख्यायताम्। $2+1+7$
- ii) किं तावत् सूच्यवस्तु नाट्यविषये? दृश्यकाव्ये सूच्यवस्तुज्ञापनार्थं के व्यवहियन्ते? तेषां भेदमध्ये विष्कम्भकप्रवेशकौ सलक्षणं सोदाहरणम् आलोच्यताम्। $2+1+7$
- iii) दशरूपकानुसारं मुख्या नायिका कतिविधा? काश्च ताः? लक्षणोदाहरणाभ्यां स्वीयानायिकायाः भेदाः प्रतिपद्यन्ताम्। $2+8$
- iv) मन्दिरनाट्यकलाविषये (Temple Theatre) यथायथमालोच्यताम्। रामायणे प्रतिफलितं नाट्यकला संक्षेपेण निबध्यताम्। $5+5$